РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., второн 9-го падолиста 1915. Ч. 132. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, November 9, 1915. N. 132.

НІШ ЗДОБУТИЙ.

Серби стратили понад 10.000 в полонених і 137 гармат.

Під Семиківцями союзні війска полонили 6.050 Москалів.

Максим Ґоркій про невідрадне положенє в Росії.

ВІЙНА ЗІ СЕРБІЄЮ.

НІШ ЗДОБУТИЙ.

БЕРЛІН, 6. падолиста. — Зі Софії надійшли урядові вісти отсього змісту:

„ПО ТРИДНЕВНІЙ БИТВІ БОЛГАРСЬКІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ ВЧЕРА ПОПОЛУДНИ СЕРБСЬКУ КРІПОСТЬ НІШ ПОМИМО ДУЖЕ СИЛЬНОГО ОПОРУ ЗІ СТОРОНИ СЕРБІВ. В битві під брамами міста полонили наші війска 350 Сербів і 2 гармати".

Ніш є по Білгороді найбільшим містом в Сербії. Майже від початку війни був Ніш осідком сербського правительства. Місто Ніш числило понад 30.000 мешканців і було сильно укріплене.

Здобутєм Нішу покінчила ся перша часть війни зі Сербією. Союзники Німеччини осягнули именно головне зелізниче получене Берлін-Відень-Будапешт-Ніш-Софія-Царгород. Се було першою і головною цілию наступу союзних війск на Сербію. Тепер остала союзним війскам в Сербії до переведеня ще друга часть війни, а то цілковите знищене сербської армії і занятє цілої Сербії.

АРМІЯ ҐЕН. КЕВЕША ЗДОБУЛА КРАЛЄВО. — 1.200 ПОЛОНЕНИХ СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 6. падолиста. — Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„На полудне від Чачак союзні війска перейшли пасмо гір Єліца. По короткій а кровавій битві союзні війска заняли місто Кралєво. Притім полонено 1.200 Сербів. Також велика воєнна добича попала ся в руки союзних війск.

Кралєво було третим з ряду осідком сербського правительства в часі теперішної війни. (Властива столиця Сербії є Білгород. Ще минувшого року перенесено столицю до Нішу, а відтак до Кралєва. Під сю пору осідком сербського правительства є місто Мітровіца).

В КРАЛЄВІ ПОПАЛО СЯ 130 СЕРБСЬКИХ ГАРМАТ В РУКИ ПОБІДНИКІВ.

БЕРЛІН, 7. падолиста. — Головна німецька кватира доносить:

„В місті Кралєві, яке занято по завзятій боротьбі на улицях міста, здобули союзні війска 130 сербських гармат.

„На схід від Кралєва австрійські війска полонили 481 Сербів і зблизили ся до міста Крушевач, яке лежить у віддаленю 32 миль на північний захід від Нішу".

АРМІЯ ҐЕН. ҐАЛЬВІЦА ЗДОБУЛА ПАРАЧИН. — 1.500 ПОЛОНЕНИХ СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 5. падолиста. — Головна німецька кватира подає отсі урядові вісти:

„Війска ґен. Ґальвіца заняли сербські міста в долині ріки Морави: Чупрія, Треневіцу і Парачин. Серби стратили в тій битві 1.500 людий в полонених".

Місто Парачин лежить у віддаленю 70 кільометрів на північ від Нішу при головнім зелізничім шляху.

СОЮЗНІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ ВАРВАРИН І ПОЛОНИЛИ 3.000 СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 6. падолиста. — Урядовий німецький звіт звучить:

„Союзні війска під командою ґен. Ґальвіца здобули в ночи місто Варварин (50 кільометрів на північний захід від Нішу). Понад 3.000 Сербів попало ся у наші руки.

„Союзні війска посувають ся скоро дальше на полудне і находять ся у близькім віддаленю від Крушевача".

АРМІЯ ҐАЛЬВІЦА ПОЛОНИЛА ЗНОВА 3.000 СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 7. падолиста. — Німецький ґенеральний штаб подає отсей урядовий звіт:

„Армія ґен. Ґальвіца посуває ся скорим кроком дальше на полудне. Вчера отсі війска полонили знова 3.000 Сербів і здобули одну нову англійську полеву гармату, богато англійських возів з амуніцією, два санітарні поїзди і велику скількість воєнних матеріялів".

АРМІЯ ҐЕН. БОЯДЖЕВА ПОЛОНИЛА КОЛО ЛУКОВА 500 СЕРБІВ І ЗДОБУЛА 6 ҐАРМАТ.

СОФІЯ, 6. падолиста. — Болгарський головний штаб подає отсі вісти:

„Наші війска під командою ґен. Бояджева, які оперують на північний схід від Нішу, заняли Луково і зближають ся до Алексінача, де получили ся з війсками ґен. Ґальвіца. Серби стратили 500 жовнірів в полонених і 6 гармат".

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

МОСКАЛІ СТРАТИЛИ ПІД СЕМИКІВЦЯМИ ЗАГАЛОМ 50 ОФІЦИРІВ І 6.000 САЛДАТІВ В ПОЛОНЕНИХ.

ВІДЕНЬ, 6. падолиста. — По неудачних нападах над рікою Стрипою в Галичині Москалі були приневолені з великими стратами уступити назад на свої давні становища.

Звіт міністерства війни звучить:

„На поли битви коло Семиковець наступив спокій. Москалі стратили в кількадневній битві 50 офіцирів і понад 6.000 салдатів лише в полонених. Москалі уступили на свої давні становища.

„Вчера перевели Москалі два напади на наші становища на полудневий схід від Вишнівчина. Напади були без успіху і Москалі з великими стратами мусіли уступити.

„Також на схід від Беневи і Бурканова Москалі були приневолені уступити на свої головні становища".

РОСІЙСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ЗАСУДЖЕНИЙ НА 15 ЛІТ ВЯЗНИЦІ.

ПЕТРОГРАД, 4. падолиста. — Часопис „Русское Слово" доносить, що ґенерал Григорієв, бувший командант **Ковна, зістав засуджений воєнним судом в Москві на 15 літ тюрми. Причиною високого виміру кари було се, що йому доказано, що кріпость Ковно, маючи ще подостатком живности і амуніції, могла витримати довшу облогу.**

МАКСИМ ҐОРКІЙ ПРО НЕВІДРАДНЕ ПОЛОЖЕНЄ В РОСІЇ.

Максим Ґоркій, звісний російський писатель, який задля своїх вільнодумних поглядів перебував через кілька літ на вигнаню в Італії, виголосив в студентськім товаристві „Свободное Слово" в Москві промову, в якій вказав на конечність помиреня Росії з Німеччиною. Промова Ґоркого була отсього змісту:

„Мусимо набрати відваги, щоби великій небезпеці, яка грозить під теперішну пору нашій вітчині, глянути в очи без страху і боязни. Воно не дасть ся заперечити, що російські війска є зовсім розбиті; вони на цілій лінії утікають і про якийсь стратеґічний відворот не може бути й мови. Навпаки, маємо ясні докази, що німецькі війска є в перевазі, та що нашій армії ніколи не вдасть ся, щоби здержати їх дальший наступ в глиб нашого краю.

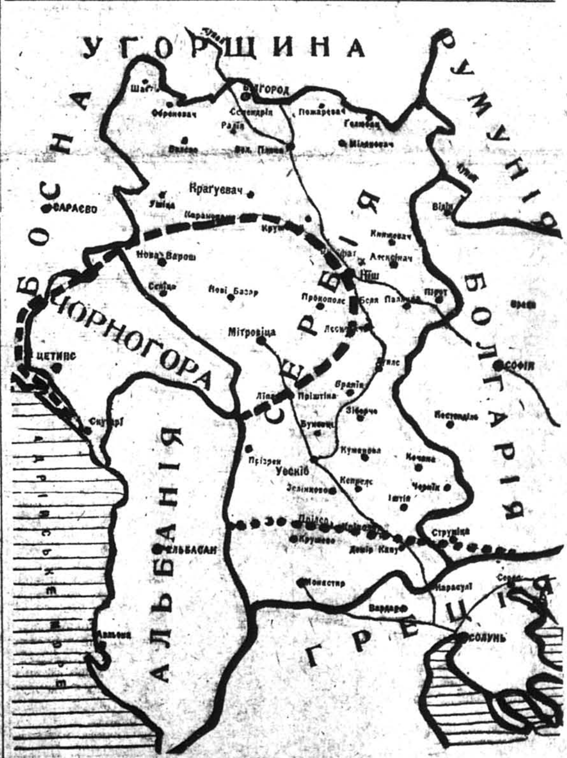
„Є се сьмішний і нерозумний помисл, потїшувати наш нарід слідуючою весною і робити йому надію, що протягом зимових місяців Росія переведе конечні внутрішні реформи. Таке дуренє народа виглядає на кпини! Працю, до переведеня якої Німеччина потребувала десяток літ, ми можемо виконати протягом вісьмох місяців!!? Німеччина не буде сидїти через цілу зиму зі заложеними руками. Її перевага і сила буде з весною ще більша ніж тепер.

„Внутрішний переворот і організація в Росії може доперва колись принести добрі плоди для російської держави. Російський мужик, російський нарід у сїй війнї не завів в надіях. Під тим зглядом Росія дописала ліпше чим її союзники! Російський салдат, коли стояв під доброю командою, бив ся хоробро і з пожертвованєм; він видержував на своїм становищи до послїдної хвилї, хоч тисячами клав свою голову. Се признали навіть наші неприятелї.

„Але завели у надіях мужі, які стоять на чолї правительства, і полководці. Показало ся, що під тим зглядом в Росії від часів війни з Японією нічого не змінило ся.

„Ще є для Росії нагода заключити дешевий і достойний мир з Німеччиною, бо ще може лежить в інтересі Німеччини скоре заключенє мира з Росією. Колиж однак німецькі війска стануть в Петроградї і Києві, а може і в Москві, а певним є, що таке станеть ся, тодї Німеччина не буде мати потреби спішитись з миром. Тодї німецькі війска будуть мати вільні руки на заходї, бо житєва сила Росії буде знищена і Росія поволи буде конати. Коли міністри в Петроградї говорять, що війна може тривати ще і пять лїт і що російська армія може уступати аж за Урал — то се є пусте говоренє і про се знають також самі міністри. Коли наш ворог стане в Петроградї, Києві і Москві, сьвята Росія перестане істнувати".

Збори студентів, на яких виголосив Максим Ґоркій повисшу промову, полїція розігнала. На другий день власти візвали Ґоркого і заявили йому, що не стерплять йому, коли він в сей спосіб буде дальше агітувати за миром. Зразу хотіли його місцеві власти увязнити, але побоюючи ся наслідків з приводу його великої популярности серед широких мас російського народа, пустили його в спокою.

ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕНЄ НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ ЗІ СЕРБІЄЮ.

Війна зі Сербією зближає ся скорим кроком до кінця. Більша часть Сербії находить ся вже в руках німецьких союзників. Є загальне переконанє, що протягом сего місяця покінчить ся війна зі Сербією, коли Англія і Франція не кинуть значнійших сил на поміч Сербії.

Воєнні операції в Сербії відбувають ся на двох головних фронтах: в північній і в полудневій Сербії.

В ПІВНІЧНІЙ СЕРБІЇ: Боєва лінія іде півколом в довжині понад 600 кільометрів. До цілковитого замкненя кола бракує около 120 кільометрів (від Прізрену до Адрійського моря). На тій лінії находить ся головна сила сербських війск і війска чорногорські. Проти Сербів і Чорногорців стоять війска австрійські, німецькі і болгарські.

Північна боєва лінія зачинає ся над Адрійським морем (на захід від Цетиня), іде здовж границі Чорногори, відтак звертає ся на захід попри Карановач, Крушевач і Алексінач, дальше на захід від Нішу попри Лєсковач і Пріштіну аж до Прізрен (над границею Альбанії).

В руках Сербів остали ще отсі важнійші міста: Карановач, Крушевач, Алексінач, Лєсковач, Нові Базар, Сєніца, Нова Варош, Мітровіца і Пріштіна. На території Чорногори союзні війска доперва в послідних кількох днях розпочали більшу воєнну акцію.

В ПОЛУДНЕВІЙ СЕРБІЇ: Боєва лінія іде здовж границі Греції на полудне від Струміци через Кріволяк, відтак на північ від Прілєпу і дальше на захід аж до границі Альбанії. По одній стороні стоять війска болгарські і турецькі, по другій стороні війска сербські, французькі і англійські. На полудневій лінії не прийшло ще доси до битв на більший розмір. З причини браку відповідних доріг і зелізниць воєнні операції на сім тереї війни поступають досить поволи наперед. Важнійші міста в отсїй части Сербії, які ще позіставали в руках Сербів і їх союзників, є: Прілєп, Монастир, Охріда і Крушево.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, 0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.
Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висиланю замовлень належить долучити моні-ордер або чек.
Число телефону 436 Jersey City.

ВОЄННІ ЗАПИСКИ.

ЧИ СТРИПА ПОСУВАЄТЬ СЯ?

Москалї, як звісно, від довшого часу бють ся з Австрійцями у східнім окрайчику Галичини. Середина боєвої лінії веде понад ріки Стрипу, а від півночи і від полудня боєва лінія посунена дальше на схід. Москалї, подаючи вісти про битви над Стрипою, додають все, що їх війска посунули ся кілька миль наперед (на захід). Значило би, що вони вже знова над Золотою Липою, або ще дальше на захід, а тимчасом вони все ще не над Липою, а над Стрипою.

— Чим се пояснити? — питає себе самого думаючий чоловік.

— Ага, вже знаю! — відповідає він собі самий — то Стрипа разом з ними посуваєть ся!

ДЕ ДІЛИ СЯ КОЗАКИ?

Неодин чоловік ломить собі голову над питанєм: Де діли ся російські козаки? Так довго підчас війни писало ся про них, а тепер анї мур-мур! Що то є? Та чейже всї не полягли в бою, а завязте у них є, тож про що як про що, а їх подвиги Москалї голосили би сьвітови.

А ось приходить вістка з Росії, яка розвязує цїлу загадку:

„В Росії раз-враз повторяють ся у великих містах революційні рухи; для успокоєня населеня вислано... козаків".

— Ось в чім сук! — кликне читач газети, — царське козацтво було на невластивім поли бою і не могло пописати ся жадними успіхами. Але тепер воно вже так як дома. Що то йому значить воювати по улицях Петрограду, Москви, Києва, Одеси! Там кождий камінчик знає царське козацтво, бо воно його нераз росило кровю робітників, що домагали ся від царів такої страшної і небезпечної річи, як — воля!

Отже царське козацтво є на поли бою — з безборонними бунтівниками проти царської неволї.

КУЛЬТУРА ИДЕ НА СХІД.

Москалї втікають щораз дальше на схід не лише зі стратегічних зглядів, але і з культурних.

Як втікали з Варшави, то голосили сьвітови, що переносять висші школи, музеї і бібліотеки до Москви, давної столицї Росії.

Тепер же доносять вони, що переносять університет з Дорпату (Юрєва), міста на північ від Риги, а на полудневий захід від Петрограду, — аж до Нижнього Новгорода, що далеко на схід за Москвою, над рікою Волгою.

Поволи, поволи, а занесуть Москалї культуру і далеко — на Сибір. Проти сього ніхто не може мати нічого. Навіть Українці бажають їм в тім культурнім дїлї як найлїпших успіхів.

НЕ ВАРТА МОЛИТИСЬ ЗА ОБІЦЯНКИ.

Як Москалї втікали з польської столицї Варшави, то перед утечею полагоджували ще свої конечні потреби. Між иншим один представник російських властий на відхіднім прийшов ще до польського архиєпископа Каковського і сказав:

— Уважайте, аби по нашим відходї не правлено по костелах богослужень з подякою за обіцяну царем автономію Польщі!

Архиєпископ на се відповів:

— Не бійте ся! Я гадаю, що не варта молитись за обіцянки!

МОСКАЛЇ ОСТРІЛЮЮТЬ БОЛГАРСЬКУ ПРИСТАНЬ.

З Росії доносять, що російські воєнні кораблї острілювали болгарську пристань над Чорним Морем — Варну.

Острілюванє пішло дуже добре, в найбільшім порядку, але кулї нічого не вдіяли.

Що за причина?

Почали ся доходженя і показало ся, що гарматні кулї несли на 20 американських миль далеко, а Варна була від кораблїв віддалена на 38 миль і через те кулї не могли падати на призначене місце мимо найлїпшої волї залоги російських воєнних кораблїв.

Але в кождім разї острілюванє Варни було, а коли сягнемо ще дальше, то се було властиво острілюванє Будапешту, Відня і Берліна. Кулї вправдї не доходили, але се не вина стрільцїв; вони добре міряли, тільки віддаленє було завелике.

ХТО ЗДОБУВ ТУРЕЦЬКУ СТОЛИЦЮ.

Вже рік здобувають Англїйцї, Французи і Москалї турецьку столицю Царгород (Константинополь), але не можуть здобути.

Кілько то вже було великих побід; кілько то вже було почислених днів і годин Царгорода, а він як стояв собі спокійно так і спокійно стоїть. „Дрімає Візантія" — як казав Шевченко.

Дрімаючий Турок ждав на непрошених гостий і не міг діждати ся, аж вкінци застукали до брам Царгорода нові гості. Се — Нїмцї й Австрійцї прийшли до султана через Сербію з великими дарунками! Нїмецький цїсар приніс йому 42-центиметрову гармату, а австрійський 30-центиметрову. Турок прийме той дарунок, ба ще й схоче ним приймати других, непрошених гостий над Дарданелями.

Але і Нїмцї не мають чого хвалити ся, що вони дістали ся до Царгорода. Бо Українцї дістали ся там перші і то не по суші, а водою. Вже століття минули, як то наші славні Запорожцї плили в чайках Днїпром, Чорним Морем та до Босфору під турецьку столицю Царгород і там з пожару люльки курили.

Їх скромні чайки були лїпші ніж теперішні „дредноти" і „собмарини" і Турок їх більше бояв ся ніж новочасної морської і підморської сили.

Др. Осип Назарук.

РОСІЙСЬКИЙ ВІДВОРОТ.

Місце постою І. куріня У. С. С.
Вересень, 1915.

(Зміст: Як виглядають слїди російських війск. Згарища та рабунки. Чи є проти них спосіб? Снопи і дїти. Радість на руїнах. Чи давонять тепер давони на галицькій Україні? Z dymem pożarów... Одна-політична рефлексія на основі безпосередних вражінь).

Мабуть не богато дивнійших противенств може собі представити уява людини, ніж ті, що лучать ся з відворотом російських війск.

Руїни, згарища й попелища значать слїди утечі армії царя, що йшла „визволяти" галицьку Україну. Тай грунтовно-ж „визволяла" вона її. Від майна, здоровля і житя. Навіть снопи мужицького збіжа на полях спалені. Понуро виглядають ті розмірно невеличкі чорні слїди згарищ на місцях, де стояли копи; далеко понурійше, ніж навіть згарища міст і сіл. Мають ся подібні вражіня, як при огляданю трупів дорослих людий і дїтий. Оба вражіня жахом проймають душу. Але при огляданю дїточих трупів сильнійше від жаху звенить струна жалю, що немов говорить: вони ще не нажили ся на сьвітї...

Спалені снопи на бідних мужицьких нивах, межами покраяних. Понурі сьвідки дикости царських війск. Від часів жорстокого завойовника Ірляндії Кромвеля не бачила Европа систематичного нищеня навіть плодів на полях*).

Царські війска зрабували також основу селянського господарства — худобу. Без милосердя виганяли все, що знайшли. Заплакані селянки оповідали менї, що й козаки та салдати забирали навіть останню корову споміж дїтий, котрі з плачем відпроваджували свої кормительки. Був тільки один спосіб охоронити ся перед рабунком: більший хабар. Але і сей спосіб не все був певний. Бо царське лицарство грощі брало і худобу забирало.

На полях лежать еще тут і там непохоронені трупи людий і звірят. А перед нами несуть ся під темними, доцем навислими хмарами, лїниво підіймаючи ся вгору, стовпи чорного диму. То російські війска „увільняють" під зиму населенє галицької України від усякого захисту й можности прожитку. Просто важко представити собі, що буде з тим населенєм, як держава скоро не прийде йому з помочию. Воно очевидно вигине в поли та серед руїн і зрабованих осель.

А тепер представте собі на тім тлі чорної нужди й необтертих сліз веселі звуки музики й ликуючий народ. І та веселість зовсім не удана. Вона щира, до сліз щира. Радуєть ся бідний народ, що забрали ся московські „освободителі" галицької України. Ся радість на згарищах і руїнах, серед осінної слоти, під хмарним небом така дивна-дивна. Мабуть небогато дивнійших подій можна зустріти в житю.

Московське розвіріле козацтво затратило вже останки людських почувань. Воно вбиває на полях навіть ранених санітетів. Обуренє на козаків між нашим Стрілецтвом величезне.

А що найсильнійше за московського наїзду зробило вражінє на наш народ в увільнених околицях? Розумієть ся, крім його власного зубожіня. Для мене було се зразу несподіванкою. А прецінь, як вдумати ся в се питанє, відповідь не дуже здивує. Бо той гноблений чужою навалою народ мусів мати якийсь збірний вислів свого жалю. І тому найсильнійше зробило на нього вражінє — забранє давонів з його церков. У кождім селї, місточку і місті, які я переїздив, оповідали менї селяни й міщани між першими своїми болями, що „Москаль забрав наші дзвони". А вони так сподївали ся радісного гомону тих дзвонів на знак освободженя від „освободителів". Я зустрічав ся з формальними легендами, наборзї створеними, що — мовляв — тут або там наше війско відобрало від Москалїв дзвони сеї або тої церкви і незадовго поставить їх на своїм місци. Особливо жіноцтво переняте сею справою. Воно з власної ініціятиви й докладно описує, як Москалї здіймали дзвони з дзвіниць і з церковних веж, як дзвони падали нераз на землю і розбивали ся, як часом удало ся сховати перед Москалями який меньший дзвінок.

Скільки-ж тут ріжноманїтних релїгійно-національних причин складаєть ся на заінтересованє населеня загальною справою! З тим лучать ся численні випадки відмови присяги на вірність російському цареви.

При сій нагоді слїд звернути увагу теоритиків т. зв. лївих партий на необроблене питанє про значінє церкви в нашім національнім житю. Ся прогалина в нашій політичній теорії становить одну з найбільших недостач її. Застерігаю ся отсим проти підсуваня менї якихсь тверджень у сій справі; хочу тільки звернути увагу на значінє сеї справи; доси національні рухи майже всї були оперті о свою церкву. Пригадую тут тільки історію відбудови балканських держав, історію боротьби Ірляндії і Польщі.

Зовсім не припадкові слова чудового своїм болем польського гимну:

„Z dymem pożarów, z kurzem krwi bratniej
Dó Ciebie, Panie, bije ten głos"...

В часї великих переворотів ломлять ся ріжні інтереси народних мас; остають у своїм триваню тільки найсильнїйші. До них належать релїгійні. Се факти, з якими треба числити ся.

*) Незвичайно приємно вражає уважливість Українських Стрільцїв, котрі, як навіть мусять зі стратегічних причин усунути копи на поли, не нищать їх, тільки переносять на инші місця і знов уставляють.

В. МАСЛЯК.

ОСІНЬ.

Зникли в хмарах ясні зорі
І послїдний сохне цьвіт...
Блеском лїта проминули
Ідеали красших лїт!
Тяжко, трудно грудь хвилює —
А душа?

Теж сповилась в смутку хмари,
Від них гасне цьвіт у твари,
Сама слабне і крилує
В пропасть, що без дна!...

Вже минув ся рай веселий;
Зомлїли, згасли щастя дні,
Ворон краче в пітьмі ночи:
Вже не вернуть, ні!

Думка слабне і счезає
Наче путь.
Десь у зворах гір скалистих,
На розлогах кремянистих
Никне бідна, завмирає,
Стигне змліла грудь.

Сумно, жалко, дивно, темно
Скрізь довкола мерне вид...
Зник безслїдно чар великий,
Сьвіт ілюзії зблид!

День по дневи...
Звільна дні...
Навіть те, що в серця споді
Крилось, наче Бог в природї,
Чуття щирі погасають
Мов огонь в водї!

ФОНД ОБОРОНИ МИРОСЛАВА СІЧИНСЬКОГО.

235. Нюарк, Н. Дж. На руки місцевого Комітету зложили жертви отсі добродії: Микола Яцентий, П. Ковальчук, п-ні Ю. Спасїй, М. Варніцький, А. Курман, п-ні К. Кайдан, А. Панькiв, І. Валентовський, І. Миська, М. Долиний, Т. Маляр, І. Дармограй, С. Дорошенко, Д. Кабак, В. Паляк, Гр. Іваськів, п-на Ф. Корилак, А. Бучак, К. Шумлич, Ів. Благий, М. Скаскiв, п-на К. Мурацик, А. Гудзін, М. Зелененький, П. Кравчук, П. Кріль, І. Вітенко і В. Рогодиюк по $1.00; М. Остаховський, Ів. Горичун, Ів. Надрічний, Н. Гнида, М. Кузь, Д. Кушнір, А. Волак, В. Гордій, В. Цап, І. Янчишин, В. Сас, Т. Космина, Т. Харищ, Я. Двобатий, А. Вудан, В. Кутний, Ю. Бурбела, П. Фурда, П. Дудак, Т. Дудак, М. Гупало, І. Животко, Е. Терноцська, М. Остаховський, О. Шумський, Я. Куйбіда, М. Кравець, Ів. Панькiв, Ю. Хомин, Ст. Гапцула, А. Нечений, Гр. Романкiв, М. Любинець, М. Рудий, М. Мельник, Я. Федоровська і Р. Процик по 50 цнт.; М. Жуховач 28 цнт.; А. Рудий, Д. Кучевський, М. Рудий, М. Швайка, Р. Слободяник, Ів. Костяк, К. Копюрно, Гр. Романишин, М. Гордій, П. Залапка, В. Явдошин, Ів. Кулик, Ст. Ідас, Ст. Слїпчик, Г. Станчук, Д. Бідун, Д. Яцусь, С. Шумлич, Ів. Іваницо, Ів. Петрун, М. Сенькiв, А. Забула, М. Шумний, Ів. Васильчук, Ів. Рудка, М. Мединський, Г. Залипкий, В. Вакулїнський, Т. Труш, А. Грель, А. Францишин, Ю. Гулька, С. Мандрона, А. Конопада, Т. Корда, Т. Гой, Д. Гураль, Д. Кіт, М. Залипка, Г. Ковак, Т. Леськiв, А. Білоус, Гр. Гой, К. Шевцїв, В. Конопада, О. Микитка, А. Михайлїв, В. Двобатий, М. Бардаль, В. Кристина і І. Гнида по 25 цнт.; Ів. Білас, Ів. Обшарський, Н. Пахольчишин і М. Осачук по 15 цнт.; В. Зелененький, М. Іванушка, І. Лїщак, Ст. Кліпинський, В. Хмільовська, С. Сверлюк, А. Головач, Гр. Чулїй, Ан. Хмильовський, М. Горбач, В. Семен, Й. Іваськів, А. Бурбела і Ф. Романків по 10 цнт. Збіркою жертв заняли ся: Тов. ім. Івана Франка — $22.40; „Подільська Січ" — $14.80; Тов. ім. Шевченка — $29.90; „Воля", 3 від. „Гайдамаків" — $29.00; Соціялістичний відділ — $10.00; на весїлю у Варніцького — $3.00; на хрестинах у В. Семена $4.00; приватно зібрано — $2.75 — разом $115.85. Розходи виносили $2.25; остало $113.60. З тої суми полишено до розпорядимости Комітету $10.60. Прислано через Гр. Романкова до касієра Комітету об. М. Сїчинського квоту $103.00

236. Шікаґо, Ілл. На руки о. Николая Струтинського зложили товариства: „Хор. Миколи Лисенка" і „Аматорський Кружок" при церкви св. Николая в Шікаґо, Ілл. $70.00

237. Ню Йорк, Н. Й. На руки Н. Кавецького зложило Тов. „Злучність Родимцїв" і його члени отсї жертви: Тов. „Злучність Родимцїв" $15.00; Г. Зiбик $1.50; М. Гуменюк, І. Білик, М. Маршалкова, Ю. Красуля, І. Гурин, В. Гурська, Т. Михальчук, Н. Бурак, О. Кинаш, Н. Кавецький і І. Білик по $1.00; А. Худик, Н. Гук, І. Старик, З. Кинаш і П. Мілещук по 50 цнт. — Разом $30.00

238. Джерзи Сіти, Н. Дж. На руки Дмитра Дишли зложило Тов. ім. Мир. Січинського $25.00

239. Монесен, Па. На руки Івана Бичека зложили жертви отсї добродії: І. Бичек, Ант. Крамар, Гр. Зальопаний, Гр. Ворожбит, Ів. Зальопаний, Сем. Зальопаний, М. Савич, Ів. Городинський, Дм. Данега, Ст. Бойко, Гр. Городинський і М. Масцїлова по $1.00; Гр. Багрій, Павліна Багрій, Гр. Тесля, Гр. Льох, Ів. Дїльний, Анд. Куріца, Т. Диган і Гр. Питель по 50 цнт.; Ів. Голиборода 25 цнт. Почтова оплата 10 цнт. Остає $16.15

240. Елмайра Гайтс, Н. Й. Члени 52 від. Р. Н. Союза зложили на руки Василя Мельника отсї жертви: Іван Мельник $3.00; Василь Мельник і Іван Шарак по $2.00; Матій Галянт і Миколай Падик по $1.00; Григорій Паращак, Дмитро Юрчак і Катерина Юрчак по 50 цнт.; Василь Рабик і Іван Грачканич по 25 цнт.; Ілько Зубаль 10 цнт. Разом $11.10

241. Ню Йорк, Н. Й. На весїльній забаві в д. Г. Багамака на зазив Р. Беци зложили присутні гості отсї жертви: Р. Беца і Т. Дерефінка по $100; В. Шоробура і І. Стахів по 50 цнт.; І. Маланчук, А. Садоха, М. Тамкало, А. Вишньовська, А. Климкович, К. Прохира, Г. Іванчук, Н. Богун, М. Давидів, Н. Гулей, М. Салїй, І. Митович по 25 цнт.; дрібнїйшими датками $1.80. Разом $7.80. Жертву Р. Беци в квотї $1.00, оголошено через помилку в збірцї під числом 162. — $6.80

242. Sinlner, Ман., Канада. На руки Стефана Копотя зложили жертви отсї добродії: Ст. Дяків, Л. Грабовецький і Ст. Копоть по $1.00; Марія Данилишин, Ст. Репа, Ан. Репа, Ів. Грицаків, Мих. Мазовіта і Іван Кологон по 50 цнт. — Разом $6.00

243. Форт Шерман, Канал Зон, Панама. Володимир Крайківський жертвував (з війска) $5.00

244. Каламазу, Міш. На руки Василя Амброзяка зложили жертви отсї добродії: Михайло Гуменюк і Василь Амброзяк по $1.50; Андрій Петришин $1.00; Михайло Семенчук і Юра Закайло по 50 цнт. — Разом $5.00

245. Вест Пулмен, Ілл. Михайло Гавришків зібрав на представленю „Штрайк", відіграним 30 жовтня с. р., жертви в квотї $4.14

246. Ню Кенсінгтон, Па. На руки Григорія Вовчука зложили жертви отсї добродії: Маланка Завідовська $1.00, Катерина Вовчук 50 цнт.; на хрестинах у Стефана Атанаса: Григорій Вовчук і Тома Дзьобак по 50 цнт.; Мих. Скрипик і Мих. Карпишевич по 40 цнт.; Антін Кузимка, Мих. Сова і Стефан Атанас по 25 цнт.; Іван Дзьобак 10 цнт. — Разом $4.15

247. Матер, Ман., Канада. Петро Гузар жертвував $1.00 і Андрій Безпалок 50 цнт. — Разом $1.50

248. Джерзи Сіти Н. Дж. На хрестинах у Василя Пороновича зібрав Михайло Турчинський $1.65

249. Кобден, Онт., Канада. Ф. Віч жертвував $1.00

250. Вест Торонто, Онт., Канада. Шимін Троян жертвував $1.00

251. Ню Кестл, Па. Йосиф Мельник жертвував $1.00

252. Ютіка, Н. Й. Василь Шамайда надіслав збірку, яку зложили присутні гості на хрестинах у Матвія Шанайди $7.50

Сума оголошена в сїм числї „Свободи" виносить $299.84
Оголошено в ч. 131 „Свободи" $3.488.91

ЗАГАЛЬНА СУМА $3.788.75

Доповненє.

Під числом 78 оголошено збірку 23. відділу Р. Н. Союза в Лакавана, Н. Й., в сумі $32.00. На ту збірку зложили жертви отсї добродії: Від. 23. Р. Н. Союза $13.00; Василь Онукевич $1.50; Кость Дзань, Варвара Мельник, Михайло Шмирка, Андрій Мельник, Іван Гадомський, Іван Матвіїв, Іван Шуль, Кирило Глат, Василь Козак, Стефан Зальопаний і Михайло Бростко по $1.00; Август Шмирка, Стефан Мацлян, Михайло Канюк і Стефан Пицюра по 50 цнт. Разом $27.50. — На весїлю Стефана Ордеха зложили жертви на поклик Івана Шуля і Михайла Бростка на руки Михайла Бростка отсї гості: Михайло Бростко, Стефан Децик, Іван Шуль, Василь Гринчишин і Анна Матиха по 50 цнт.; Стефан Ореха, Катерина Гопко, Теодор Кріцик, Михайло Пригліпський, Мих. Шуль, Дмитро Черцовий, Василь Пирчак і Теодор Гопко по 25 цнт. Разом зібрано $4.50. — Разом $32.00.

Спростованє.

В жертві під ч. 125 має бути: Мих. Веселюк жертвував 50 цнт. (було оголошено 25 цнт.).

При пересилцї жертв на Фонд оборони Мирослава Сїчинського пересилають жертводавцї також желаня для М. Сїчинського. З уваги, що ті желаня забрали би дуже богато місця та утрудняли би наглядний перегляд виказу жертв, ми їх на сїм місцї не подаємо, а передаємо до рук п. Сїчинському. За сї желаня Комітет оборони складає щиру подяку.

Всї жертви на повисшу цїль просимо посилати на адресу касієра Комітету оборони М. Сїчинського:

ANDREW SAWKA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ: НА ВІЧАХ, НА ЗБОРАХ, ПРИ РОБОТІ, НА ЗАБАВАХ, НА ВЕСІЛЯХ, ХРЕСТИНАХ І Т. Д. ПАМЯТАЙМО ПРО ЖЕРТВИ ТЕПЕРІШНОЇ ВІЙНИ У НАШІМ РІДНІМ КРАЮ ТА ЗБИРАЙМО ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЖЕРТВ НА ТУ СЬВЯТУ ЦІЛЬ НАРОДНУ.

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ ПРО СОЙМ.

З приводу українського Сойму, який відбув ся в Ню Йорку в днях 30. і 31. м. м., писала богато нюйорська преса не лише в англїйській мові, але і в инших.

Будемо старати ся подати дещо більше з голосів преси, а бодай короткий огляд, коли не стане доволї місця. Нині подаємо понизше голоси трох нюйорських газет в трох мовах: англїйській, московській і словацькій.

THE OLD NATIONAL AMBITIONS OF THE UKRAINIANS.

Among the subject population of Europe in whom the war has stirred old national ambitions are the Ukrainian people, whose representatives meet in congress to-day at Cooper Union. The name is unfamiliar. They are better known as Little Russians, the name they bear in the Czar's empire and as Ruthenians in Galicia. Of a total estimated population of 30,000,000, about four millions are under Hapsburg rule. The rest form a solid ethnic block in southwestern Russia, stretching from the river Bug to the shores of the Black Sea and across the Dnieper River to the region of the Don. The heaviest concentration is in the four Russian provinces of Kiev, Tchernigov, Poltava, and Kharkov, but they are present in large numbers further to the west in the provinces of Volhynia, Lublin, Siedlce, and Grodno, and so have felt the pressure of the present Teutonic invasion. This is the famous Black Earth of Russia, noted for its fertility. After the Great Russians, or Muscovites, the Little Russians constitute by far the most important numerical element among the races of the Russian Empire. To Russian literature they have given one of its greatest names, Gogol, the father of the Russian novel, probably its greatest satirist, in that extraordinary book "Dead Souls," and certainly its greatest humorist in the "Revisor" or "Inspector," one of the finest comedies of all time. The melodies in minor key which we take as characteristic of Russian music are predominantly Little Russian. Upon this people the centralizing policies of the Russian autocracy have weighed down as upon other subject races. Their national aspirations have now reasserted themselves.

(From the N. Y. Evening Post, October 30, 1915.)

УКРАИНСКІЙ СЕЙМ.

Украинцы в Америкѣ заволновались. Сегодня и завтра они сгруппировываются и об'единяются с цѣлью заговорить об Украинѣ, собственной, родной, единой Украинѣ. Для этого они устраивают в Нью Іоркѣ, в Купер Юніонѣ, сейм.

В своем манифестѣ украинскій комитет созывает своих людей во имя свободы родного края.

В Европѣ гибнут украинцы в борьбѣ с украинцами же за свои родины. Кровь брата проливается от руки брата. Украинцы-братья там разбиты на вражескіе лагери и стали украинцами врагами.

Там нѣт единой, сильной Украины. Там украинцы из Галиціи рѣжутся с украинцами из Малороссіи. Брат идет на брата, не думая об Украинѣ.

Только отдѣльные люди мечтают о своей родной Украинѣ, о родном, давно разоренном хищниками гнѣздѣ. Пришла пора думать об Украинѣ. Если украинцы будут об'единены и сильны, они возсоздадут свою Украину. Если слабость и рознь обуяет их, Украина не воскреснет. Только сильные и дружные побѣждают.

(Русское Слово, Ню Йорк, з 30. жовтня, 1915.)

UKRAJINCI VYDRŽIAVAJÚ KONGRESS.

Chcejú upozorniť na seba svet.

New York, 30. okt. — Dnes vydržiavaný je v meste našom prvy kongress Ukrajincov v Spoj. Štátoch. Kongress tento vydržiava 44 miestnych ukrajinskych spolkov a na tomto zúčastní sa okrem toho asi 700 delegátov z rozličnych strán krajiny. Cieľom kongressu je: upútať pozornosť Ameriky na tento pobratimsky národ, ktory je tak potlačovany v Uhorsku a Rakúsku ako i v Rusku. Ich aspirácie idú až ta, že chcejú mať svoju krajinu. Na kongresse mali vynikajúcich Amerikánov za rečníkov, medzi nimi bol i mayor Mitchel. Pred kongressom bol pochod ukrajinskych spolkov po vychodnej časti mesta.

(„Slovak v Amerike", New York, Nov. 1, 1915.)

В. МАСЛЯК.

ХОДІТЬ ЗА МНОЮ!

Ви, що ніколи за час житя свого
В суть його дійсну глянути не вспіли
І у свою лиш звернені дорогу
Клича ідеї поняти-б не вміли,
Ждіть — я вас вирву із сього спокою.
Ходіть за мною!

Ходіть за мною на поля розлогі,
Де поту сила сріблить ся росою,
Де дрібні скиби у колос убогі
Мимо утоми мужицького зною.
Про се, чому так? — мене не питайте.
Самі вгадайте!

Ходіть за мною у людські оселї,
На хати хлопські, похилі погляньте...
Чому в них темно, холодно, студено?
Як вас здивують, хоч на хвилю станьте.
Ся нужда може і вас розжалобить,
Як мене гнобить...

Ходіть за мною на степи широкі,
Слухайте вітру, як сумно заводить,
Степів питайте, яка по них сила
Шляхами слави козацької ходить.
Чому степи ті у ярмі, в неволї
Не знають долї?...

Ходіть за мною на сьвіжі могили,
Значні лиш зблизна дрібними хрестами
І посчитавшись, якая отсе сила
Казала впасти борцям головами?...
Тим живвом смерти ви протверезїть ся,
Раз вже збудїть ся!

ДОРОЖНЯ У ВІДНИ.

ВІДЕНЦІ ЖИЮТЬ БАРАБОЛЯМИ.

Віденський кореспондент нюйорського дневника „Ді Сон" в дописи з 7-ого жовтня с. р. описує, яка тепер дорожня в столици Австрії.

Пише він, що найдорозше тепер мясо. Причиною того є недостача худоби і безрог. Нема достави із заграниці та з Галичини, а і те, що є ще в Австрії, іде переважно — на фронт, для армії. Армія перша, населенє друге.

Для ощадности видало правительство наказ, що два дни в тижни (второк і пятниця) не вільно в публичних реставраціях варити мяса. Але і се мало що помагає. Тому віденські ґазети домагають ся, щоби заведено 3 або 4 пісні дни в тижни.

Ціни мяса у Відни такі: фунт найлішного волового мяса 6 корон; середної якости 4 до 5 корон; послідної 3 К 50 с до 4 К; фунт телятини 3 К до 3 К 75 с; фунт вепровини 3 К до 4 К. Смалець і солонина також сильно подорожіли і так мало тих артикулів, що часом не можна цілком дістати.

Цікаву подає сей кореспондент табличку, як в одній реставрації у Відни підскочили ціни мясних страв за 10 місяців. Був він в тій реставрації дня 19-ого грудня 1914 і сховав собі карту зі списом страв. З тою карткою прийшов він до тої реставрації дня 5. жовтня с. р. і порівнав ціни страв. Ріжниці дуже великі.

Ось вони:

	1914	1915
Варене мясо	1 К —	2 К 10 с
Чверть качки	1 К 40 с	3 К 80 с
Чверть гуски	1 К 60 с	4 К 20 с
Пів курки	1 К 20 с	3 К 30 с
Теляча печеня	1 К 10 с	2 К 80 с
Вепрова печеня	1 К 10 с	2 К 80 с
Волова печеня	1 К 60 с	4 К 50 с
Від. шніцель	1 К 20 с	3 К —
Пара ковбасок	— 50 с	1 К 60 с
Гуляш	— 60 с	1 К 80 с

Не меньше дорогі також і инші артикули поживи. Дуже подорожіло молоко і молочні витвори: один кільоґрам масла коштує тепер у Відни до 9 корон (фунт 4 К 50 с), а сира така недостача, що одного часу, як писали віденські ґазети, протягом 4-ох днів в цілім місті не можна було дістати кришки сира хоч би не знати за яку ціну.

Загал жиє переважно бараболями; особливо бідне населенє намагає бульбою, яку достарчує управа міста по усталених і приступних цінах. Місто постарало ся о правильну доставу сьогорічного збору бараболь; остання достава, що обіймає 6.000 ваґонів, має бути у Відни в місяци марті 1916 р.

Таксамо упорядкована справа зі збіжем, зглядно збіжевими витворами — мукою і крупами. Продаєть ся їх по усталених і розмірно невисоких цінах і все є їх доволї.

Отже бараболї і збіжеві витвори ратують ще Віденців від голоду.

НОВИНКИ.

ЧОМУ РЕДАКТОР ПЕРЕСТАВ ВИДАВАТИ ҐАЗЕТУ.

З міста Вонечі, у стейті Вашінґтон, (над Тихим океаном) доносять про таку подію:

Редактор місцевої ґазети А. Голден помістив у нїй просьбу до своїх передплатників, щоби позволили йому на тиждень перестати видавати ґазету, аби він міг оженити ся. Його просьба звучить так:

„Я не знаю, чи випадає редакторови брати відпустку, чи ні. Але я знаю, що хочу взяти собі відпустку на тиждень, а з уваги, що се Ваша ґазета, Панове Читачі, Ви є моїм босом і я Вас прошу звільнити мене від видаваня ґазети на другий тиждень. Не гадайте, що померла моя бабуся, або, що вибираю ся на „бейс-бол", чи на проґульку з вільним птахом; я сповняю лише наказ біблії, щоби чоловік не жив самий".

ПОХВАЛА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛКУ.

В звіті австрійського ґенерального штабу з 20. вересня 1915 р. одержав найвисше признанє за хоробре поведенє перед ворогом на північнім тереня війни городецький полк піхоти ч. 89., рекрутуючий ся з повітів: Городок, Мостиска, Рудки, Яворів і Рава руська. Згаданий полк має найвисший процент (около 90) Українців зі всіх полків нашої монархії і корпус підофіцирський складаєть ся також майже виключно з самих Українців.

КОЛИ СКІНЧИТЬ СЯ ВІЙНА?

Деякі „пророки" предсказали, що теперішня війна скінчить ся 11. падолиста 1915.

Се „пророцтво" виводять вони з рахунку, що француско-німецька війна в рр. 1870|1871 покінчилась заключенєм мира 10. мая 1871 р.

Ось се „пророцтво":

```
  1870
+ 1871
  3741
  37|41
3+7|4+1=10.5, себто 10. мая
```

А'тепер нинїшна війна:

```
  1914
+ 1915
  3829
  38|29
3+8|2+9=11.11, себто 11. падолиста.
```

Майже дещо терпеливости та підождім, чи се правда, бо час вже дійсно недалекий!

МОСКОВСЬКА ГОСПОДАРКА В ЗАЛІЩИЦЬКІМ ПОВІТІ.

Один ополченець з заліщицького повіту пише до львівського „Українського Слова" про господарку Москалів в сьому повіті між иншим отсе:

В Лисичниках тривав завзятий бій довше чим тиждень. Наші стріляли з бедриківського ліса, а Москалї з Лисичник. Відтак Москалї подались аж за Серет коло Голіград. Передтим однак спалили в Лисичниках одну улицю — около 40 хат, бажаючи тут уладити собі вигідні становища. Та не довелось їм сей плян здійснити. „Хитрий" Австрієць передчасно „винюхав" становища, тай прогнав Москалів. У війтову хату, де спали три салдати, поцілив австрійський ґранат, та так влучно, що всїх трох убив.

Люди жалують ся на великі шкоди заподіяні Москалями. Рабунковї напади були на дневнім порядку. Корови та коні забирали — розуміє ся безплатно. Люди-бідняги ховали ся перед шрапнелями та ґранатами по скелях та печерах над Серетом. Якось пощастило ся їм сховати ся навіть перед московською „бранкою", котру зарядили наші „освободителі" від 18 до 50 року житя — та вже не мали часу її перевести. Читалень „Просьвіти" Москалї не рушали: рівнож шанували портрети Шевченка та „Вїзд Хмельницького у Київ". Школи в повіті понищені зовсїм.

ГАЛИЦЬКІ СТРАДАЛЬЦІ В РОСІЇ.

По донесеням шведських часописий Жиди з Галичини і Польського корол. вивезені в Росію, терплять страшну нужду. Жидівська громада в Томску внесла до комітету в Іркутску подане о підмогу, бо тисячі Жидів-виселенців прийшли до Томска без ніяких средств прямо на пів наґі. Не вважаючи на се, вислано їх дальше в дорогу на Сибір. Тепер надходить зима, а виселенці не мають ні одежі, ні обуви, ні чим прикритись в ночи. Бурцев заявив редакторови „Бирж. Вѣд.", що з галицькими Жидами поводять ся як зі злочинниками. Їх морять голодом. Вязниці, в яких їх держать, то справдішні гнїзда пошести. Така доля стрінула певно й инших засланців. Недуги і пошести в їх таборах є сталим гостем. Берлїнська „Національ-Цайтунґ" пише, що в самій Москві померло в серпни 8.400 виселенців.

ДВАНАЙЦЯТЬ МІЛЇОНІВ ВИСЕЛЕНЦІВ ТА ЗБІГЦІВ В РОСІЇ.

„Русское Слово" доносить, що в околиці Баранович та Минська натовпилась така скількість виселенців та збіґців, що 40 кухонь видає денно 350.000 обідів. В пермську ґубернію послїдними часами прибуло нових 100.000 виселенців; супроти переповненя всїх зайвих мешкань та бараків давнїйшими збіґцями, — новоприбувші виселенці ведуть кочівниче житє під голим небом. „Всероссійскій земскій Союз" обчислив число збіґців та виселенців на 12 мілїонів людий. Після нового міністеріяльного розпорядку усїх збіґців, що не можуть виказатись потрібними документами — висилаєть ся прямо в Сибір. До Смоленська перенесено дім божевільних з Риги, що числить кілька соток умово хорих.

ЗАВОДЯТЬ ПАНЩИНУ В ГАЛИЧИНІ?

В селї Чернушовичах львівського повіта виганяють двірські посіпаки людий силою на двірські поля і примушують їх робити даром. Опірних ще бють немилосерно. Народ не може для себе нічого зробити в поли.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЕЛЕҐАТІВ ПРЕЗИДІЇ ЗАГАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ З ПРЕЗИДЕНТОМ МІНІСТРІВ ГР. ШТІРКОМ.

На основі ухвали З. У. Р. відбули дня 28. вересня с. р. делеґати: віцепрезидент пол. д-р Олесницький та пос. Василько двогодинну конференцію з президентом міністрів. — На сїй конференції обговорювано між иншим справу господарської відбудови краю та домаганя Українців супроти „Воєнного збіжевого заведеня". Вкінци піднесли делеґати жалоби, які доходять з краю, щодо трактованя національно-політичних прав українського народу.

РОСІЙСЬКІ ЗВІРСТВА НА БУКОВИНІ.

З пресової кватири доносять про нові російські звірства в Галичині і на Буковині. При послїднім наступі через галицький Серет повісили Москалї без причини в Тлустім 9 Жидів, між тим одного 90-лїтного старця. Недалеко Заліщик замордували салдати посесора та його сина. Трох инших Жидів застрілили. В Боянах затягнули козаки 30-лїтну Лєю Лєр до одної хати та її серед тортур знасилували, почім хату підпалили; нещаслива женщина впала жертвою полуміни.

РОСІЙСЬКА ГОСПОДАРКА В ЛОПАТИНІ.

По входї російських війск до Лопатина (місточка в радехівськім повіті), командант позволив салдатам „погуляти" по місті. На улицях та по домах настав судний день. Пяні жовніри їздили по ринку та стріляли безупину, підпалюючи при сїм доми. Одного Жида, хорого старця, витягнули з ліжка та зробили собі з него забавку, підкидаючи ним в гору наче пилкою. Инший Жид за непослух дістав 100 нагайок. Козаки міжтим розгосподарились на добре по домах. Забирали або нищили все, що представляло вартість.

Відтак дещо успокоїлось, — почали своє урядованє чиновники, котрі нічого не робили, тільки цїлими днями та ночами запивались, уряджуючи притім дикі оргії. Під конець серпня розпочав ся відворот Москалів. Слїдували нові розбої і насильства. Улиці місточка мов би вимерли. З запертим віддихом та бючим серцем чекало населенє визволеня, тим більше, що Москалї грозили, що всїх мущин вивезуть в глубину Росії. Та скорий побідний похід австро-німецьких війск приневолив їх чим скорше уступити з міста та околиці, — і перешкодив їм у переведеню їхньої „бранки".

ВІРА В ПОБІДУ.

З Волини прислав жовняр Українець такий лист до редакції черновецької ґазети „Народний Голос": Думаю, що вневдовзї скінчать ся пекольні муки 35-мілїонового українського народа тут на Україні. Тремтить цар-кат російський, валить ся тюремна Росія, стає увільнений український народ із кайданів. В нас один старий прадідний клич: — „здобути або дома не бути". Потім настане велика ожидана хвиля — хвиля Воскресеня України. Настане знова українська держава! **Ми Українці Буковинці з рук оружя не дамо доти, доки не увільнимо з кайданів весь український народ.** Ми хоробрі буковинські Українці засилаємо нашим рідним землякам щирі поздоровленя із нашої любої України. — Рядовики і Старшина полку піх. краєв. обор. ч...

ПРИЗНАЛИ ПРАВДУ.

Один наш земляк з Буковини, що попав ся у російський полон, пише до своєї жінки так: Ти пишеш менї, що післала менї гроші, а я тимчасом ніяких гроший не одержав. Зле Ти робиш, що задурно тратиш гроші через оті посилки. Я-ж Тобі вже нераз писав: Не посилай гроший, бо тут злодії все покрадуть!"—Російська цензура сей лист перепустила і написала на картці, що дозволено його слати до Австрії. Виходить, що навіть деякі російські власти признають, що Москалї злодії. (З „Нар. Голосу").

ЗНИЩЕНЄ МОНАСТИРЯ В ПІДКАМІНИ.

Внутрі монастирських забудовань Москалї сильно укріпились і відти боронились перед австрійськими військами. В наслідок сього монастирські будинки улягли сильному знищеню. Монастирську бібліотеку вивезли Москалї в глубину Росії.

РОДИМЦІ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ І НА ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ!

ПРОСЬБА О ПОМІЧ.

Інформаційне Бюро У. Н. Ради в Америці одержало отсей лист:

До Української Народної Ради в Америці.

Просимо ласкаво оголосити в Хвальній „Свободі" отсю просьбу:

„Комітет громади Тулава просить всїх земляків, які походять з того села а тепер перебувають у Злучених Державах і Канаді, щоби спішили з грошевою помочию для своїх родин, кревних і знакомих, які находять ся під сю пору у великій нужді. Гроші просимо посилати через „Інформаційне Бюро Української Народної Ради в Америці". Ратуйте свої родини від загибели і спішіть як найскорше з помочию.

За Комітет: Іван Фодчук, Юрій Костощук.

Тулава (пов. Снятин), 8. жовтня 1915 р.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Дроздович Николай, член від. 12. Вступив до У. Н. Союза 26-го падолиста 1907 р. Походив з села Стерниця, повіт Ліско, Галичина. Помер через потовченє стовпа хребетного дня 23-го серпня 1915 р.

Вислоцький Семен, член від. 18. Вступив до У. Н. Союза 5-го лютого 1903 р. Походив з села Квятонь, повіт Горлиці, Галичина. Забитий випадково на улици електричним проводом дня 21-го вересня 1915 р.

Подолян Стефан, член від. 70. Вступив до У. Н. Союза 28-го червня 1909 р. Походив з села Суґорів, повіт Сянок, Галичина. Помер на запаленє дня 14-го серпня 1915 р.

Милянович Марія, членкиця від. 170. Вступила до У. Н. Союза 31-го липня 1915 р. Походила з села Майдан, повіт Калуш, Галичина. Померла на сухоти дня 15-го серпня 1915 р.

Вольф Еміль, член від. 179. Вступив до У. Н. Союза 28-го лютого 1911 р. Походив з села Острава, Моравія. Помер на внутрішну слабість дня 29-го липня 1915 р.

Іваницук Іван, член від. 225. Вступив до У. Н. Союза 28-го жовтня 1912 р. Походив з села Слобідка Лісна, повіт Коломия, Галичина. Помер на запаленє дня 21-го серпня 1915 р.

Поточняк Катерина, членкиця від. 229. Вступила до У. Н. Союза 30-го вересня 1914 р. Походила з села Добрянка, повіт Добромиль, Галичина. Померла на сухоти дня 18-го серпня 1915 р.

Лико Семен, член від. 235. Вступив до У. Н. Союза 31-го липня 1915 р. Походив з Беска, Галичина. Забитий дня 6-го вересня 1915 р.

В. І. П.

ОГОЛОШЕНЄ НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

До Народної Канцелярії надійшли зі старого краю листи для слідуючих осіб:

1. Чернявський Ант. від жени Назини—Волчківці
2. Троханович Людвик від Івана Тр.—Владивосток
4. Васильчук Петро від жени Одени—Топорівці (Бук)
6. Чорнохолюк Теод. від жени Калини—Карвів, п. Снят.
11. Мурашковська Марія від Йосифа ...—Відень ... Яворів.
12. Мацевко Анна від Марії Мацевко—Дрогомишль, п.
14. Кубрила Гринько від сестри Євфрозини—Зверетевичі (п. Перемишль).
15. Соколович Олекса від батька Николи—Миліїв, Бук.
18. Сташинський Алекс. (з Моранець) від В. Коростіля.
19. Борчук Василь від батька Мих.—Лукавець (Бук.).
21. Куцак Роман від жени Юстини—Малятинець (Бук.)
22. Кацюк Леонтій від жени Марії—Малятинець (Бук.).
25. Пилипчик Василь від батька Петра—Рус. Банилів
27. Витонюк Іван від сина Николи—Волчинець (Бук.).
28. Андрюк Стефан від жени Василини—Руський Банилів
29. Руснак Іван від жени Марії—Волчинець (Бук.).
30. Іссар Георг від Гео. Тотоескула—Рус. Банилів, Бук.
31. Тильо Атанас від сина Дмитра—Бабе, повіт Устрики дол. (2 листи).
35. Качкан Гринь від брата Онуфрія з Рибна й Станис.
37. Гордий Володимир від ред. Нар. Голосу з Чернівцях.
39. Іван Продьків, с. Андрія зі Швайковець, п. Чортків, пошукує родини і знакомих—полонений в Росії.
45. Лозинський Іван з Коржелиць, п. Перемишляни, від шваґра М. Кривого з Лінцу.
47. Созанська Павліна з Журавна від брата Ст. Прок.
48. Денис Федь, від жени Марії—Велике, п. Добромиль.
49. Самулевич Анна з Яворова від Ст. Прокопевича.
50. Косминко Вас. від сестри Парасі—Русів, п. Снятин.
51. Ясновський Филип від жени Йосифи—Дуба, п. Львів.
53. Барилак Павло від брата Йосифа, з війська.
54. Фельнович Гфр. Андр. від сина Йос., Татари, п. Лука.
55. Луцик Ілаш від жени Калини.
60. Білан Никола від с. Василя—Ясеновець, п. Рожнятів.
62. Крупковський Герасим від брата Карпа, з війська.
67. Долинюк Петро від жени—Волчківці, п. Снятин.
71. Семенюк Ант. від сестри Катерини—п. Стрий.
74. Дацків Настя від брата Теод.—Василів, п. Угнів.
75. Василь Гапанович від М. Дацкова.
76. Якимів Гринька від Андр. Ґавора, з війська.
77. Несторук Ів. (с. Ґеор.) від Лук Манківського з війс.
78. Сьвітний Гринь від доньки Катрусі—Станиславів (2 листи).
79. Онищук Павло від Никифора Онищука, з війська.
80. Саламон Фред від Мир. Зеленко—Глибока (Бук.).
82. Фасовський Петро Віктор від сестри Марії—Коломия.
83. Гердинський Мир. від сестри Олени Кормош—Пер.
88. Ширецький Проць з Шершеновець від Н. Кондри (полонений в Росії).
92. Коблик Іван від шваґра Г. Федаша—Дрогобич.
94. Ґайдичук Мих. с. Мих. від сина Івана—Вербівці, п. Городенка.
97. Януш Александер від жени Зеновії—Львів.
103. Купновицький Ів. від ж. Марії—Бунів, п. Яворів.
104. Курчій Ів. жени Барії—Торговиця, п. Отинія.
105. Плазинський Стась від ж. Анни—Грабовець, п. Бог.
107. Мельник Іван від ф. Василя — Львів.
109. Мінтянський Пилип від ж. Марії—Роґізна (Бук.).
110. Руснак Майк від с. Семена—Неподоківці (Бук.).
111. Матковський Ант. від жени Марії—Грабовець, п. Богородчани.
114. Прокопяк Ів. від доньки Стефанії—Стрий (2 листи).
115. Сироїд Василь з Пархача від брата Ів. з війська.
116. Маньковський Ів. Дм. з Багни (Бук.) від брата Лукіяна, з війська.
117. Костоловський Петро з Тисьмениці від Мих. Красножона, з війська.
118. Чепесюк Петро від Татяни Вержбіцкої—Стрільче, п. Городенка.
119. Кудєбаба Настя з Луки, п. Бучач від Вас. Красія.
120. Лянг Климентій від ж. Анни—Грабовець, п. Богор.
121. Зрайчик Прокіп з Орішковець, п. Гусятин, від брата Николи, з війська.
122. Прокопчук Марія і Анна від брата Петра з війська.
123. Запаринюк Мих. від батька Івана з Волчковець.
125. Голодриґа Дмитро з Буковини від брата Теодозія, з війська.
126. Макаровський Олекса з Бужка, п. Золочів від брата з Відня.
127. Житинська Катерина з Мільна, п. Зборів від Михайла Гамалевича, з війська.
128. Антін Цебрій (полонений в Росії) пошукує своєків і знакомих і просить о поміч грошеву.
129. Миґович Петро і Дмитро від брата Федора зі шпит.
131. Ничай Йосиф від брата Дмитра, зі шпиталю.
133. Серваньчук Василь від О. Суходольського з Дмитра (2 листи).
134. Криковський Ол. від брата Микити зі шпиталю.
135. Купновицький Ник. (89 п. п.) пошукує свого брата.
136. Багнюк Теод. пошукує брата з Саскачеван.
137. Бедрійчук Григ. з Новосілок наз. від Ів. Бариляка.
138. Козомиячук Вас. від жени Марії—Іспас (Бук.)
139. Яківюк Іван від жени Ірини—Ростоки (Бук.).
140. Богдан Вас. від жени Іфтими—Глібока (Бук.).
141. Липка Олекса (з Лановець) від брата Петра Бідулки, з війська.
142. Сидорак Ілена від батька Дмитра—Волчинець, Бук.
143. Литвин Савка (Жовтанці) від Вавр. Годованського.
144. Кедьо Стефан від жени Анни—Березова, п. Хирів.
145. Кузенко Дм. (зі Залуча) від сестри Гафії.
147. Стасів Доня і Оля від брата Венедикта—Львів.
148. Костинюк Гр. від сестри Зузанни—Волчинець.
149. Червінський Онуфрій від ж. Вероники—Волчинець.
150. Ґурей Тихон від жени Йосифи—Волчинець.
151. Сигерич Никола (зі Ст. Самбора) від батька Алекс.
152. Нападій Яків, Гринько, Василь і Никола від брата Данила, з війська.
153. Сеґедин Никола від брата Григорія—Волчинець.
154. Ґурняк Мих. від доньки Марії—Веренчанка, Бук.
155. Яківюк Ник. від жени Параски—Ростоки, Бук.
156. Колотило Ник. від жени Евфрозини—Лукавець.
157. Симеон Симчко з Ямниці (коло Станиславова) пошукує сина.
158. Гошовський Дмитро від Евгенії Ембер — Потічок, Снятин.
159. Гайхерт Гелена з Веренчанки (Бук.) пошукує мужа.
160. Андрійчук Іван від жени Маруні — Небилів п. Калуш.
161. Михайлів Стефан від Анни — Болшівці.
161. Березовський Андрій від доньки Аглаї — Черногузи — (Бук.)
163. Довгий Федь від жени Параньки — Бенківці — Псари.
164. Алеськевич Ольга і Катерина — (з Зарваниці) від Григорія і Катерини.
165. Бабюк Кость від брата Дмитра — з війська 24 п. п.
166. Москалик Александер (з Гаврилівців п. Кіцмань) від брата Николи — з війська 36 п. об. кр.
167. Петрів Михайло (з Добринова — Підгайці) від Січового Стрільця Степана Кіржецького.
168. Гуменций Михайло від брата Івана з війська.
169. Михайлич Іван (з Устя біск.) від Якова Романюка — зі шпиталю.
170. Рипяк Теодор від Едв. Урбана (дім банковий) в Берні.
171. Кузів Василь від сина Стефана — Станькова (2 листи).
172. Ґеречка Василь від сина Павла (богослова) Львів.
173. Пікула Йосиф від доньки Александри — Русів — Снятин.
174. Ґрицко Іван від жени Марії — Красна — Петранка.
175. Семянчин Михайло від жени Анни — Красна — Петранка.
176. Літинський Йосиф від жени Ансії — з Буковини.
177. Семенюк Яків від Катерини Сисак — Стрий.
178. Семенюк Михайло від Катерини Сисак — Стрий.
179. Семенюк Антін від Катерини Сисак — Стрий.
180 Галькевич Іван від Миговича Івана — Небилів — Перегінсько.
181. Сітнович Іван від жени — Роґізна — Садаґура (Буковина).

Отсим повідомляємо всїх інтересованих, що листи до старого краю відсилаємо кождого тиждня, покористуючи ся найдогіднїйшими кораблями. Окремих посьвідок на вислані листи ми не пересилаємо, хиба на случай, коли лист до старого краю був реджістрований (пересилка реджістрованого листа до краю коштує 40 ц.).

Просить ся інтересованих, котрі хотять відобрати листи, подати свою точну адресу і долучити на покритє коштів пересилки 25 цнт, а з Канади 40 цнт.

Також просимо подати число яке є подане при Вашім листі в повисшім оголошеню „Свободи".

Всі чеки, моні ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

INFORMATION BUREAU,

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Народна Канцелярія „Укр. Нар. Ради" в Америці.

ГОРЕ УКРАЙНЫ.

—o—

На югѣ родины моей,
Прекрасной, сказочной Украйны,
Страны сыновъ богатырей,
Въ раздольѣ царственномъ степей
Сокрыты дней минувшихъ тайны...

Тамъ, въ память удали былой,
Стоятъ безмолвные курганы,
Могучей стражей вѣковой,
Какъ бы вѣщая новый бой,
Родимой степи великаны!

Колыбель славной старины,
Минувшихъ дней очарованья!
О, гдѣ-же, гдѣ твои сыны?
Они исчезли такъ, какъ сны
Отъ утра хладнаго дыханья...

Минула слава прежнихъ дней.
Спятъ вѣчнымъ сномъ герои Сѣчи.
Имъ не открыть своихъ очей,
Имъ не узрѣть позоръ дѣтей,
Не услыхать родимой рѣчи!

Вотъ жребій родины моей...
И плачетъ, плачетъ Украина...
Она дождалась тяжкихъ дней:
Она должна казнить дѣтей,
Какъ Бульба сгубленнаго сына!

ЩО КАЖЕ ОДИН ЛІКАР ПРО АЛЬКОГОЛЬ.

—o—

Один славний японський лікар ось-що пише про алькогольні напитки.

Надмірне уживане трунків є безперечно шкідливе для здоровля, а недуги, які повстають з надмірного уживаня трунків, є ось які: поперше тяжкий катар жолудковий, котрий є у такого хорого майже невиличимий, а то тому, що слизна болона, котра вистелює жолудок, неначе спалить ся і не може вернути назад до свого первісного стану. Другою недугою є тяжка хороба печінки (утроби). Печінка така твердне і змінює зовсім свою будову так, що кров, котра через ню має переходити, не може вже перепливати, застоює ся в середині в животі і живіт проте пухне. Недугу ту називаємо також водною пухлиною. Хорі на сю недугу не видержують і звичайно гинуть. Крім того впливають острі трунки і на серце, котре *побільшує ся, затовщує ся і вкінци також не може* робити своєї служби. У такого хорого пухнуть зразу ноги, а пізнійше живіт і хорий гине також на т. зв. водну пухлину. У таких хорих на серце бувають часто нездорові нирки. Та не лише серце, але і судини кровоносні (жили) хоріють від алькоголю: вони тверднуть і недугу ту називаємо звапнецем жил. Такі звапнені жили дуже легко пукають (перериваютъ ся) і з них виплива кров. Найгірше як то стане ся в мозку, (що дуже часто лучає ся) і такий хорий є тоді ражений паралїжом. Йому скривить ся лице, відійме власть в руці і нозі по одним боці, а звичайно відіймає і мову. Нераз наступає відразу смерть: є то та недуга, коли ми кажемо, що когось „шлик трафив". Вкінци надмірне уживане трунків може довести до правдивого божевіля. Такі люди дістають шал, мають всілякі привиди, звичайно бачать много миший і щурів, нечистого духа, чорта і т. д. Одним словом, апоміж таких людий дуже много стає постійними так званими варятами. А найгірше те, що нераз ті злі наслідки переходять і на діти таких людий. Проте не повинен жадний чоловік уживати трунків взагалї, бо питєм він не лише убиває себе або затроює своє житє, але убиває своє потомство, або робить його спосібними до всяких злочинів і кандидатами до домів варятів.

Скаже дехто, що він не пияк лиш пє дуже умірковано. Але в тім і лихо, що коли чоловік з початку пє умірковано, то відтак та „уміркованість" така, що вже і на ногах не держить ся, а він все кричить, що не пив богато, лиш умірковано. Тому, лучше не пити, а кождий буде уміркованим. А щоб не пити, то найлучше тоді буде, як не буде що. Тому треба скасувати всякі алькогольні напитки.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА! СКЛИКУЙТЕ ВІЧА В СПРАВІ ВОЄННОЇ ЗАВЕРУХИ! ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую стриєчної сестри **ГАННИ ГУЗЯР**, походячої зі села Завалова, повіт Підгайці. Тому пять літ назад перебувала в Ню Йорку. Хто би її адресу знав, нехай подасть а дістане $5.00 нагороди. Голоситись на адресу: Petro Guziar, 893 Pritchard Ave., Winnipeg, Man. 131-33

Пошукую моїх краянів, **МИХАЙЛА ДУТКА, СЕМЕНА і ГРИНЯ ПЕТРЕНІЙ, ПАВЛА ХАЛУС, ПЕТРА і МИХАЙЛА ЛЕПАЙ, ЛЕОНА КРАЇЯО, ДМИТРА ГРУШКО і ЮРКА ЛАПКО** походячих з, Перегінська пов. Долина, Галичина. Вони самі чи хто їх адреси знає нехай ласкаво зголосить ся на адресу: Petro Romanko, 124 Portland Street, Toronto, Ont. 131-32

Пошукую краяна **НИКОЛУ ГУГНЯКА** в дуже важній для него справі. Він походить з села Ясеня, пов. Калуш, Гал. Хто би о нїм знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Theo. Juriw, 8 Branch St., Waterbury, Conn. 132

СЬВЯЩЕНИК З РОДИНОЮ ПОТРЕБУЄ ДОБРОЇ СЛУЖНИЦІ. Платня після умови. Зголошеня адресувати: „Misce", c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 131—

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВНИХ ХОРІВ.

КОЛЯДИ НА МІШАНИЙ ХОР, видане Ю. Павлуся, збірка ся містить 33 пісни на Рождество Христове. Ціна $1.00

В ВИФЛЕЄМІ І ЯСНА ЗОРЯ, дві нові коляди на мішаний хор. Ціна .... 25 цнт.

АНГЕЛЬСКИЙ ХОР, містить в собі, кромі инших пісень церковних, 4 пісні на Рождество Христове, уложені під ноти. Ціна .... 20 цнт.

Замовленя посилайте на адресу:

RUTHENIAN BOOK STORE,
701 W. Lackawanna, Ave., Scranton, Pa.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Виробляємо ҐЕРДАНИ з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного ґердана в більших кораликів $1.50, з меньших кораликів $2.00. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: **RUSKIJ BAZAR**, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94—

Даром!

Вишлемо велику воєнну мапу цілої Европи з образками всіх пануючих царів та королів хто пришле нам 10 адресів своїх знакомих. Ся воєнна мапа повинна бути у кождого, хто інтересуєсь війною. Тож пишіть еще нині. На пересилку мапи зашліть 10 ц. стемпсами. Адресуйте: **SKLAD MAP, 91 Sheriff St., New York, N. Y.** 125—

ВІЙНА! ГОРИТЬ! ЛИШЕ 50 ЦЕНТІВ коштує дві мапи воєнні, дві мапи Европи в кольорах, дві мапи воєнні фотоґрафовані, образ всіх пануючих. Є се найцікавійші мапи з докладним означенєм воєнного терену. Моні ордери виписуйте:

UKRAINIAN NATIONAL SELLING CO.,
96 Broadway, Room 118, New York, N. Y.
123-34

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй *хаті портрети великих українських мужів* як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика і Б. Хмельницького. Величина 16x20 цалів, ціна 50 центів за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ даром. Пишіть на адресу: 76—

RUSKA KNYHARNIA,
im. T. Szewczenka
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

—o—

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = піонїри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталїон або дивізію.

—o—

(Дальше).

Листа утрат ч. 153
видана 31. марта 1915.

УБИТІ:

Бучак Іван (кад.), 33 л. (27. VIII, 1914)
Барта Йосиф, 33 л. (17. XI, 1914)
Білоус Олекса, 33 л. (17. XI, 1914)
Бохоник Теодор, 33 л. (20. XI, 14)
Вайда Юрко, 33 л. (4. XI, 1914)
Василенко Михайло, 33 з. о. (11—28. II, 1915)
Вілїнський Кароль, 33 л. (17. XI, 1914)
Вілковський Юрко, 33 л. (10—31. XII, 1914)
Волковецький Юрко, 33 л. (11. XII, 1914)
Висоцький Василь, 33 л. (20. XI, 1914)
Галів Петро, 33 л. (22. XI, 1914)
Гавриляк Панько, 33 л. (10—31. XI, 1914)
Герчак Олекса, 33 л. (1. XI, 1914)
Голуб Вільгельм, 33 л. (26. XII, 14)
Ґолинський Никола, 33 л. (26. XII, 1914)
Ґебайло Ілько, 33 л. (22. X, 1914)
Дідун Володислав, 33 л. (11. XII, 1914)
Дробиняк Онуфер, 33 л. (20. XI, 1914)
Дрогобицький Олекса, 33 л. (24. X, 1914)
Дуб Іван (капр.), 33 л., 8 комп. (17. XI, 1914)
Дукас Андрій, 33 л. (10—31. XII, 1914)
Джикола Михайло, 33 л. (7. IX, 14)
Іванишин Юрко, 33 л. (22. XI, 14)
Каренко Йосиф, ґефр. (помер 5. IX, 1914 у шпитали в Росії)
Кільчицький Никола, 33 л. (21. X, 1914)
Король Стефан, 33 л. (22. XI, 14)
Ковальський Франко, 33 л. (17. XI, 1914)
Кріль Іван, 33 л. (3. IX, 1914)
Книдій Михайло, 33 л. (3. IX, 14)
Киндюк Ізидор, 33 л. (22. X, 1914)
Лоік Лука, 3 л. (1. XI, 1914)
Литвин Василь, 33 л. (22. X, 1914)
Мацюрович Михайло, 33 л. (24—25. VIII, 1914)
Магулій Василь, 33 л. (31. X—3. XI, 1914)
Матлак Яків, 33 л. (22. X, 1914)
Матвіїв Теодор, 33 л. (3. IX, 1914)
Мазур Григорій, 33 л. (18—19. XI, 1914)
Мазур Федор, 33 л. (19—20. X, 1914)
Медвідь Іван, 33 л. (26. XII, 1914)
Мельник Андрій, 33 л. (19—20. X, 1914)
Мельницький Василь, 33 з. о. (11—28. II, 1915)
Микульський Гринь, 33 л.
Михаловський Іван, 33 л. (7. IX, 1914)
Наконечний Стефан, 33 з. о. (11—28. II, 1915)
Паньків Сенько, 33 л. (22. X, 14)
Пасербник Станислав, 33 з. о. (11—28. II, 1915)
Шікулик Василь, 33 л. (26. XII, 14)
Рудавський Лев, 33 л. (17. XI, 14)
Салдан Іван, 33 л. (26. XII, 1914)
Семанчук Юрко, 33 л. (26. XII, 14)
Соболь Йосиф, 33 л., 2 комп. (19. X, 1914)
Соколовський Станислав, 33 з. о. (11—28. II, 1915)
Стецишин Михайло, 33 л. (24. X, 1914)
Стефанків Никола, 33 л. (26. XII, 1914)
Стефанишин Дмитро, 33 л. (7. IX, 1914)
Стельмахович Дмитро, 33 л. (17. XI, 1914)
Сурма Стефан, 33 л. (22. XI, 1914)
Толбковський Яків, 33 л. (22. X, 1914)
Торко Теодор I., 33 л. (26. XII,
Торко Теодор. I., 33 л. (26. XII, 1914)
Турус Теодор, 33 л. (22. X, 1914)
Федів Ілько, 33 л. (27. VIII, 1914)
Федитник Юлій, 33 л. (2. IX, 14)
Харось Стефан, 33 з. о. (11—28. II, 1915)
Шабан Ілько, 33 л. (22. X, 1914)
Яніцький Семен, 33 л. (20. X, 14)

РАНЕНІ:

Андруневчин Максим, 33 л.
Бачинський Іван, 33 л.
Бачкур Михайло, 33 л.
Барчук Никола, 33 л.
Барнич Яків, 33 л.
Барик Лука, 33 л.
Базюк Стефан, 33 л.
Бедрій Іван, 33 л.
Бегей Григорій, 33 л.
Бельо Іван, 33 л.
Бендак Дмитро, 33 л.
Бендина Никола, 33 л.
Бережницький Франко, 33 л.
Берибець Іван, 33 л.
Бігун Михайло, 33 л.
Білецький Михайло, 33 л.
Білецький Теодор, 33 л.
Білинський Никола, 33 л.
Білий Дмитро, 33 л.
Благунчук Михайло, 33 л.
Бобітко Іван, 33 л.
Боднаренко Михайло, 33 л.
Бойчук Василь, 33 л.
Бойко Іван, 33 л.
Болюк Василь, 33 л.
Борисик Яць, 33 л.
Брич Василь, 33 л.
Брик I. Юрко, 33 л.
Буник Олекса, 33 л.
Бурбель Іван, 33 л.
Бусовський Юрко, 33 л.
Бущак Дмитро, 33 л.
Вацко Юрко, 33 л.

(Дальше буде).

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.
(Староєраєвого христіянського лїкаря).

Се лічниче заведене має вже вироблену славу. Спеціяльно лічать тут застарілі жолудкові недуги, як також перестудженє, запалене легких і другі внутрішні недуги, епілепсію і секретні недуги мущин і женщин. Цілковито вилїчую з ревматизму, пухлини і ран іншай і, скірні виииции. Ліки виробляють ся під доглядом лікаря і з вибраних зіл привезених зі старого краю. Лікар говорить по руськи. 25-

Інститут отворений щодня від рана до 7-ої вечером і виключаючи неділь.

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

Im. з 21 камінками
ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК
для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґаранцією на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безусловно точно і є спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желїзницях, і ґарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послїплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворот пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і если йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом— додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.
132вч42

ВОЛОСЄ

відросте Вам назад через застосоване наукової методи.

ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН БЕЗПЛАТНО

До лїченя.

Чи Вам випадає волосє? Чи Ви посивіли зі старости? Чи вони занечищені і липкі? Чи маєте порхлї і чи свербить Вас скіра? Чи Ви є лисі, чи доперва починаєте лисїти?

Коли Ви терпите котру з вимінених недуг. то не зволїкайте, але старайтесь запобічи сему. І замовіть собі ілюстровану книжку в руській мові під заг.:

„ПРАВДА О ВОЛОСЮ".

яку написав один з европейських специялїстів. Ся книга обнимає слідуючі розділи:

Третій тиждень.

Чудеса з волосем. Будова волося і тімени. Причина випаданя волося і лисеня. Як забезпечити здоровий і гарний поріст волося. Спосіб, яким можна відзискати волосє в 6-ох тижнях. Сиве волосє. Борода. Письма з признанями вдоволених пацієнтів.

БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.

Шестий тиждень.

Упевняємо Вас, що наш власний лїк званий: Кальвакура запобігає випаданю волося нищить порхлї і усуває зогрублене скіри, змїцняє і спричинює новий поріст волося. За 10 центів сріблом або почтовими марками, вишлемо Вам доляровий лїк КАЛЬВАКУРА № 1 враз зависше згаданою книжкою: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Витніть се оголошене і зашліть до нас враз з своєю докладною адресою, залучаючи 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77пс-

UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу вислати менї сейчас Вашу долярову КАЛЬВАКУРУ № 1. І Вашу книжку „Правда о волосю".
(Долучіть се до Вашого замовленя).

СИР З ВАШОЇ ВІТЧИНИ. Правдиву Лїптавську Бриндзю дістанете в Америці. Бриндзю, яку Ви любите. Виробляєсь її з сьвіжого молока не збираного, під надзором П. Штурмана, котрий 15 літ був суперінтендентом найбільшої европейської фабрики бриндзі П. Маковіцкого. Купіте у ґросерів або подайте нам їх імена і залучіть 42 на пробну фунтову пачку

DEPARTMENT 377
ARCADE FOOD PRODUCTS CO.
ARCADE, N. Y.

ПОЗІР! Одинока школа механіків, шоферів в польській мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільовий треває все. На що Вам оставати без праці, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплетний курс, який треває 4 тижні. Наука в день або в ночи. Ґарантуємо лайсенси.

КОШТ $15.00.

International School of Automobile Engineers, 88-111
147 E. 40th St., New York

ЛИСТИ ЯКІ ЗА НАС ГОВОРЯТЬ.

ОДНА ПАНІ ВИСКАЗУЄ НАМ ВДЯЧНІСТЬ ЗА СЕ, ЩО ПОМОГЛИ МИ ЇЇ ВІДЗИСКАТИ ЗДОРОВЛЄ.

„Писано в Колюмбус, Огайо. Поважний Пане Доктор! Сим пересилаю Вам $1.00 і прошу надіслати мені ще одну пачку Марвела Болгарського Кровного Чаю, з причини що одну пачку я дуже з'ужилам і по тім дуже добре ся чую. Далам також і мому малому синови і бачу, що він від сего добре спить і має добрий апетит. Позістаючи зі сердечною подякою запевняю що старати ся буду Ваш чай і поміж мої знакомі розхвалити. Mrs. Andrew Farkas, 259 Bartman Ave., Columbus, Ohio."

Се є зі серця походяче признане одного з многих вилїчених а з котрого ми справді гордими можемо бути.

Болгарський кровний чай є мішаниною з добре людям знаних з паном Богом природі даних цілющих зіль, яким то болгарський нарід завдячує довготу житя, здоровле і красоту, а який то лік уже тисячам привернув то що найдорозше кождому — а се здоровля.

Болгарський кровний чай є одним з найліпших правдивих ліків в ріжних хоробах жолудка, кишок, міхура, утроби, в разі запору, нестравности, нехоти к їдженю, ромaтизмови, кровного занепаду, нервовости і т. п.

Того то благословенного природного ліку, для цілої родини на цілих 5 місяців вистарчаюча пачка чи ту чи навіть до старого краю за надісланем $1.00 пересилає:

MARVEL PRODUCTS COMPANY
29 MARVEL BLDG.,
Pittsburgh, Pa.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?
А може Ваші знакомі потребують?
Ми вишлемо Вам даром.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЯК ЇСТИ ОГОНЬ.

Штука легка до виконаня, нема жадної небезпеки; в пачці з матеріялом і потрібними приписами до викидуваня полуміня і снопу іскор з уст: здивуєте своїх товаришів і знакомих. Висилаємо досить матеріялу до роблення тої штуки кількадесять разів. — Ціна 45 центів. Великий катальоґ всіляких забав і красних а легких штук магічних і богато иних річий пішлю кождому, хто пришле 4 цнт. марку на оплату пересилки катальоґа. Адрес: 132вс38

B. KEPINSKI,
Box 371,
Cleveland, Ohio.

ВАЖНА НОВІСТЬ.

КАТАЛЬОГ ПІД НАЗВОЮ.
„ЗБІРНИК СИЛИ, ЗДОРОВЛЯ І ДОВГОЛІТЯ"
друкований в рідній українській мові, небавом вийде з друку. Вишлемо даром кождому, що пришле свій адрес.
MINNESOTA CHEMICAL MFG. CO.
St. Paul, Minn.

ПРОШУ ПЕРЕЧИТАТИ!
Коли хочете мати правдиві „Таємничі книжки Чорної Маґії" з котрих можете довідатись про богато чародійних таємниць, і з котрих можете богато користати, то в мене дістанете тані по найтанших цінах. Пишіть еще сьогодня, залучаючи кілька почтових стемпсів на пересилку цінника.
Адресуйте: 131-40

W. H. MILLER,
298 Fountain St., Winnipeg, Man.

ПРОФ. ДОКТОР ДЕЙЧ
Доктор медицини

Одинокий ДІЙСНО РУСЬКИЙ ПРОФ. доктор (без тлумачів), котрий був в шпиталях Св. Духа, Дитятя Ісуса і других в Варшаві, лічить особисто, совісне і успішно всякі недуги мущин, женщин і дітий. 114в23

Dr. DEUTSCH.
229 East 14th St., New York, N. Y.

ДАРОМ! ЦІЛКОМ! ДАРОМ!

Вивчу грати на якім небудь інструменті, если тільки Ви любитель музики, не робить ріжниці, чи ви грали на якім інструменті, чи ні. Ґарантую за успіх моєї науки в часі 20 до 25 днів.

Жадайте сегодня катальоґ, залучаючи 2-центову марку на відповідь.

Адресуйте: 130—42

T. KASPER.
5719 S. Laflin St., D. A. Chicago, Ill.

30 ГАРНИХ ПРЕДМЕТІВ ДАРОМ = Спеціяльна оферта = ЗОЛОТА ГОДИНКА ЛИШЕ 5.95

НАШІ 14 К ГОЛД ФІЛД ГОДИНКИ Є НАЙЛІПШІ І НАЙКРАСШІ, а щоби пересьвідчити ся о їх доброті, ми зділали отсю спеціяльну оферту для кождого, хто схоче зараз ще переслати нам отсе оголошене і 20 цнт. яко задаток, а ми вишлемо зараз почтою або експресом до переконаня ся нашу найновійшого стилю 14 карат. Голд філд мужеську чи женську годинну, ґарантовану на 20 літ, разом з найліпшим механізмом того рода. НА ЯКІЙ ЗНИЖИЛИ МИ ЦІНУ ФАБРИЧНУ ДО $5.95 а в додатку до сеї годинки дамо 30 ПРЕКРАСНИХ ПРЕЗЕНТІВ ЦІЛКОМ ДАРОМ: Ростикач до листів, 32 кал. револьвер (модель), бритву, пасок, мидлярка, ножач, сцизорик, малесенький годинник з припиначем, перстень, брансолєтку, хрестик, будильник, гармоніку, люльку, перо, льорнетку, шпильку до краватки, спинки до ковнірця, спинки до рунавів, зеркальце з підставкою і ланцюшок з дармовисом. Коли усе те буде у Вашім домі і Вам подобаєсь, тоді заплатите решту. Ті годинники ґарантовані на 20 літ і протягом того часу, ми направляємо чи вимінюємо їх задармо. Жадасть ся надсилки всего 20 цнт., щоби оплатити кошта пересилки. Всьо є так як оголошуємо і ніхто не може себе наразити на страту. Вразї незадоволеня звертаємо гроші. З Канади усї гроші потреба наперед переслати. Користайте з сеї оферти як найскорше і висилайте ордери зараз. — Адресуйте: **AMERICAN JEWELRY COMPANY**, Dep. 10. **ST. LOUIS, MO.**

ДАРОМ!!!

ФАРМИ! ФАРМИ!

ХОЧЕТЕ КУПИТИ ФАРМУ? ХОЧЕТЕ ЗНАТИ, ДЕ Є НАЙЛІПШИЙ ВОЗДУХ? ХОЧЕТЕ ЗНАТИ, ДЕ МОЖНА КУПИТИ ФАРМИ НА ДОГІДНІ СПЛАТИ? — ПРИ ВЕЛИКИХ МІСТАХ, ДЕ ЛЕГКИЙ ЗБУТ. ПИШІТЬ ДО МЕНЕ, А Я ВИШЛЮ ЗАРАЗ ПЕВНО БЕЗПЛАТНИЙ „РІЛЬНИЧИЙ ПРОВІДНИК" І ВСЯКІ ВКАЗІВКИ І ПОРАДИ, ТАК КОНЕЧНІ ПЕРЕД КУПНОМ ФАРМИ.

A. C. BREDO
1221 Arch Street,
Philadelphia, Pa.